

og politisk Formaal, skulde til enhver Pris søge at sætte Loven igjennem. Det er nu vistnok langt fra, at jeg hører til dem, som betragte os for Folket, og som mene, at vi skulde glemme det Folk, som er udenfor, og som vi have at takke for, at vi ere her, men jeg troer dog, at vi ved saadanne Sagers Afgjorelse maae lade os lede af vor bedste Overbeviisning om hvad der er ret og billigt, og vi kunne derfor ikke af Hensyn til de mulige moralske eller politiske Følger, Sagen kunde have, lade os bestemme til at give vort Bifald til en Lov, vi ikke kunde billige; og her staae vi da med det Spørgsmaal: er Loven saaledes, at vi kunne billige den? Og det vil da altsaa sige: er Erstatningen, den kræver, saaledes, at vi kunne billige den? Enhver vil let indsee, at Spørgsmaalets Afgjorelse maa beroe paa, om det er paa Rettens eller Billighedens Grændser, vi befinde os, og nu maa jeg tilstaae, det var med store Forventninger, jeg saae den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te District (Mourier) tage Ordet i denne Sag; jeg ventede, at han vilde, hvad det ogsaa forekom mig, at han bebudede, klære de Tvivl, jeg nærer, om Ret eller Billighed her skal raade. Jeg kan forsikre det ærede Medlem, at jeg har været blandt dem, som med stor Opmærksomhed have hørt hans Foredrag, og jeg kan sige med stor Anstængelse; jeg hørte ham give en Fremstilling af Forholdet mellem Ret og Billighed, som jeg intet skal erindre imod, jeg saae ham rykke Sagen ganske nær, jeg saae ham alt med Alexander=Sværdet i Haanden, for at overhugge den Knude, Andre havde søgt at opløse; men i det afgjørende Dieblisk saae jeg ham stikke Sværdet i Balgen, ikke med den Erklæring, at han ikke mægtede at overhugge Knuden og tilintetgjøre alle Tvivl om, at her var en Retsfag forhaanden, men med den Erklæring, at for Diebliffet vilde han ikke gøre det, med den indstændige Begjæring til Enhver, som havde Tvivl, at komme frem med dem, da han saa paa et senere Stadium vilde løse dem. Det ærede Medlems Fremgangsmaade i denne Sag synes mig ikke ganske billig; er han virkelig i Besiddelse af det Middel, hvorved han kan tilintetgjøre alle Tvivl —

og jeg tilstaaer oprigtigt, skulde jeg tiltrøe Nogen Evne dertil, da skulde det være ham — hvorfor da ikke strax tilintetgjøre dem, før de komme frem, hvorfor ikke quæle dem ligesom i Moders Liv? Han kan ikke svare mig, at han jo først maatte kjende dem, før han kunde løse dem, thi han har visseelig havt Leilighed nok til at lære dem at kjende, om ikke andetsteds, saa i Landbocommissionen, og kjendte han dem ikke, kjendte han ikke Styrken af denne Hær af Tvivl, saa kunde han jo umuligt forudsige, at han var mægtig til at overvinde dem. Er det derfor, han vil lokke dem frem, for, naar de alle ere komne frem, da at føre dem som i Triumph og offentligt henrette dem, alle Lige stundede til Skæk og Advarsel? Nu vel! jeg vil følge hans Opfordring og fremkomme ogsaa med mine Tvivl, ubekymret for hvad Skjæbne der forestaaer dem; de ere virkelig slet ikke blevne hævede ved det Foredrag, jeg hørte af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 4de District (Nothe) — for mig havde hans Foredrag slet ingen overbeviisende Kraft; det forekom mig nemlig, at det gik ham som den, der bygger paa en falsk Grund, hvis Bygning derfor styrter sammen. Derpaa var det nemlig, han byggede, at det privilegerede Hartforns Besiddere ligefrem havde tilkjøbt sig denne Ret, og at det var den almindelige Folkebevidstheds Forestilling, at de vare i Besiddelse af en unægtelig Ret, de ikke kunde betages. Det Første antager jeg dog, at han umuligt kan bevise i alle Forhold, og, hvad det Sidstnævnte angaaer, da er det jo rigtignok sandt, at Folk i Danmark have fundet sig i, at Mogle havde denne Begunstigelse, og at de have tiet dertil, men man har fundet sig i Meget og tiet dertil, skjøndt man ikke billigede det, og vist er det tillige, at, saasnart Folkets Tungebaand blev nogenlunde løst, har man ogsaa ført Protest imod, at, det var en Ret, og jeg tør frit kalde denne Forsamlings Medlemmer til Vidner paa, at for Diebliffet er det ikke den almindelige Forestilling, at det skulde være et Retskrav paa Erstatning, det privilegerede Hartforns Besiddere have, naar de miste dette Privilegium. Som mine Tvivl da slet ikke bleve hævede ved den nævnte Rigsdagsmands Foredrag, saa bleve de meget mere bestyrkede ved det Foredrag,